

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quaestio 1. Quid sit, in quo ve consistat praesentia localis, seu vbicatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

TRACTATUS III. DE IMMENSITATE DEI.

X necessitate Dei in essendo omnimodàque independentià eius ab omni alio immediatè, & euidenter infertur eius æternitas, siue duratio in omni tempore, & fortassè etiam eius immensitas, siue vbicatio in omni loco. Quare tum eà de causà; tum ob vniuersalitatem, affinitatemque doctrinæ de duratione, & vbicatione, ad plenè intelligendam æternitatem, immensitatemque Dei prærequisitæ, & præmittendæ, aptissimè omnium sequi videbatur agendum, primùm de æternitate, deinde de immensitate Dei. Caterùm, quia, quæ ad vbicationem, & locum pertinent, notiora nobis sunt, quàm, quæ pertinent ad durationem, & tempus. aptius duximus, de immensitate priùs, & postmodùm de æternitate Dei tractare. Continebit autem tractatus iste duas disputationes. Alteram de loco, & vbicatione, seu præsentia locali in vniuersùm. Alteram de ipsà immensitate Dei.

DISPUTATIO V.

De loco, & vbicatione, seu præsentia locali,

Quatuor sunt potissimi termini huius disputationis, *spatium locale*, quod imaginarium appellant; *locus* seu *vbi*; *præsentia localis*, seu *vbicatio*; & *motus localis*. *Spatium locale*, siue imaginarium dicitur capacitas illa, quam nos concipimus circumquaque in infinitum extensam ad instar cuiusdam magnitudinis vndequaque infinitæ, partim quidem hoc Mundo corporeo occupatam, repletamque, sed maiore ex parte vltra illum corpore vacuam, aptam tamen repleri. *Locus* verò appellatur id, vbi vnumquodque collocatum, siue locatum esse dicitur. *Præsentia localis*, siue *vbicatio* id, à quo habet vnumquodque formaliter esse in hoc loco, vel in alio. Et *motus localis* id, medio quo præsentia localis, & locus acquiri solent, & amitti.

QVÆSTIO I.

Quid sit, in quo ve consistat præsentia localis, seu vbicatio.

Non est hic sermo de præsentia locali Dei, de qua disp. 6. sed tantùm creaturarum, cunctorumque in vniuersùm distinctorum à Deo. Sunt, qui dixerunt, esse rem quamlibet alicubi, seu in aliquo loco, non dicere quidpiam intrin-

secum, inhærens ve ipsi rei, sed tantùm denominationem quamdam extrinsecam, aut semi extrinsecam prononem rei aut à loco; aut ab spatio; aut ab vtroque; aut à decreto Dei coniunctiuo rei cum loco, seu spatio; aut ab actione productiua, siue conseruatiua rei in loco, seu spatio; aut à motu locali, medio quo res ibi collocatur; aut à negatione aliqua. E quorum opinantium numero sunt Valent. 1. p. disp. 4. quæst. 3. punt. 2. Ægid. Coninch. tom. de sacram. quæst. 74. art. 4. dub. 1. & alij Recentiores. Communis tamen iam fere omnium aliorum, & mihi verissima sententia est, vbicationem, seu præsentiam localem accidens peculiare intrinsecum, inhærensque esse rei vbicatæ, siue præsentis, siue existenti in loco. Ita Soar. disp. 51. Metaph. sect. 1. Petr. Hurt. disp. 13. Physicæ sect. 2. Arriag. disp. 4. Phys. sect. 2. Ouied. controu. 15. Phys. punt. 14. Franc. Alfon. in Phys. disp. 22. sect. 3. Carleton disput. 34. Phys. sect. 2. Spinula disput. 10. Phys. sect. 2. Gard. Lug. tom. de Sacram. disput. 5. de Eucharist. sect. 4. Dicastill. tom. de Sacram. disput. 5. de Eucharist. dub. 17. & Recentiores alij communiter; apud quos alij plures. Quorum plerique, quidquid refragetur Dicastillo, satis benè explicant effectum formalem præsentia per hoc, quòd est, determinare rem præsentem, vt sit aut alijs contigua, aut distans tantum, vel tantum ab alijs præsentibus alibi; de quo nos infra. Præsentiam autem esse modum omnes præfati Auctores supponunt, aut exprimunt, præter Arriagam, qui sect. 2. cit. sub sect. 7. multis contendit, esse rem. Cui sensus sentit Carleton vbi supra.

Propositio 1.

Esse rem aliquam alicubi, siue in aliquo loco, accidens ipsi rei intrinsecum, & positium præfert: non solum denominationem extrinsecam, vel semiextrinsecam aliunde desumptam; aut negationem aliquam.

3 Probatur primò. Quia, si, me esse hic, esset denominatio desumpta ab hoc loco, aut ab hoc spatio, aut etiam à meâ entitate, non possent existere tria ista, quin ego essem hic: siquidem repugnat existere omnia fundamenta, ex quibus denominatio desumitur, quin existat denominatio, vt est notum. At possunt existere, & sæpe extiterunt dicta tria, quin ego essem hic, quando eram alibi. Ergo, me esse hic, aliquid amplius inuoluit distinctum ab ijs tribus. Pergo. Sed hoc non potest esse quidpiam extrinsecum mihi, aut merè negatiuum. Ergo est accidens positium intrinsecum mihi, & inhærens. Sola hæc minor indiget probatione: nam cætera sunt clara & firma. Probatur autem. Quia, me esse hic, non potest esse denominatio desumpta extrinsecè ab aliquo decreto Dei se ipso me coniungente cum hoc loco. Nam, licet aliqua denominatione moralis, vt condonati, vel remissi in peccato, possit fortasse constitui per aliquod decretum Dei: at denominationes physica, qualis est in me denominatio præsentis huic loco, ineptè sanè dicentur constitui per diuina decreta. Aliàs per illa dicenda essent constitui omnes denominationes agentis, patientis, vniti, inhærentis, subsistentis, & cæteræ huiusmodi, sublati è medio omnibus modis superadditis; quorum multi negari nequeunt absque magnis absurdis. Nec, me esse hic, potest esse denominatio desumpta ab aliqua actione productiua, siue conseruatiua mei. Tum quia, vt mea existentiâ indifferens est ad plura loca, ita etiam & mea conseruatio censenda est indifferens; quo nequit esse præsentia mei in hoc loco. Tum quia, quot muto passim loca, tot mutaret Deus conseruationes mei. Fieretque vt nunquam ego me mouerem localiter; sed solum Deus me moueret, vt ipse solus me conseruat. Tum denique quia æquali iure dici posset, vnionem animæ, & corporis ipsam actionem esse productiuam, siue conseruatiuam animæ, nihilque subinde intrinsecum homini produceret homo generans hominem; omnesque alij modi in vnâ actione productiua rei essent ponendi. Quæ omnia contra mentem omnium sunt, & absurda. Nec, me esse hic, potest esse denominatio desumpta à motu locali præcisè. Tum quia citra omnem motum localem potuit Deus me ponere hic; vbi eodem omnino modo essem præsens, ac nunc. Tum quia per motum localem aliquid ab eo distinctum necessariò debet acquiri, & hoc ipsa est præsentia superaddita, quam adstruere intendimus, vt mox patebit. Nec, me esse hic, potest esse denominatio desumpta à negatione distantia mei ab hoc loco. Quia de distantia negata rediret eadem quæstio: debet enim esse ea quid positium; cum supponatur exclusa per negationem. Vtque per eandem distantiam, si eam haberem, qua distarem hinc, essem alibi; sic pariter per eandem distantiam, qua nunc disto ab alijs locis, sum hic iuxta dicenda proposit. 2. Nec, me esse hic, potest esse denomi-

natio desumpta à negatione corporis interpositi inter me, & hunc locum. Nam de eâ interpositione alterius corporis redit similiter eadem quæstio: debet enim esse similiter quid positium, cum sit per negationem exclusa; & nequit esse aliquid aliud à præsentia superaddita dicto corpori, quam molimur adstruere, vt constat ex dictis. Denique, me esse hic, nequit consistere in exclusione negationis mei ab hoc loco. Quia id esset consistere in solâ meâ entitate, (per quam formaliter excluditur negatio mei vndeunque excludatur); aut summum in merâ coexistentia mei, & huius loci contra iam dicta. De quo plura Carleton vbi supra sect. 2. contra quosdam Recentiores. Concluditur ergo, me esse hic, siue denominationem, qua dicor præsens, seu vbicatus in hoc loco, aliquid peculiare accidens superadditum, inhærensque mihi intrinsecè inuoluere in suo conceptu reali. Quod erat probandum. Quod quidem accidens vbicationem nuncupamus, seu præsentiam localem.

4 Porro, me esse in hoc loco, non posse consistere in solâ coexistentia mei, & huius loci siue spatij localis, sed aliquid amplius necessariò includere in suo conceptu reali; ijs omnibus argumentis, seu modis arguendi venit potiori iure monstrandum, monstrarique ab vnoquoque potest, quibus infra disput. 7. quæst. 1. planè monstrabimus, me hodie durare, nullatenus posse consistere in solâ coexistentia mei, & temporis, siue spatij temporalis hodierni; sed aliquid aliud necessariò includere in suo conceptu reali. Recognoscantur, & applicentur. Itaque me esse in hoc loco, in solâ dictâ coexistentia mei, & huius loci, siue spatij non posse consistere, euidenter demonstratur ex eo, quòd deesse potest, sæpeque deest, me esse in hoc loco, quin desit dictâ coexistentia. Tum ex eo, quòd nunc coexistit omnibus alijs locis, siue spatijs; quin sim in illis. Aliquid igitur aliud, præter dictam coexistentiam, includit, me esse in hoc, aut in alio loco. Id autem vnice esse præsentiam inhærentem, & positiuam, quam propositio nostra præterdit, per dicta in argumento factò videtur satis comprobatum.

5 Secundò probatur propositio. Motus localis, quo huc latus sum, actio quædam est, siue productio alicuius termini; siquidem per illum aliquid ponitur existens in rerum naturâ, quod antea non erat, nempe, me esse hic; terminus autem productus per talem motum aliquid est distinctum realiter à motu ipso; siquidem perseverat, & durat, motu transacto. At ille non est hoc spatium imaginariuum, cui correspondeo; quia tale spatium non est aliquid actu existens, nedum per motum producibile, vt postea dicemus; neque est corpus, locusve extrinsecus, à quo hic circundor; quia talis locus iam ante talem motum præ existebat, neque per ipsum est producibilis, vt constat. Ergo est aliquid accidens positium impressum mihi, quod præsentiam vocamus. Et confirmatur. Quia idem est semper subiectum termini producti, quod est subiectum productionis. Sed ego, non aliud quidpiam, sum subiectum motus, quo moueor, vt constat. Ergo & termini producti per talem motum, qui proinde accidens mihi inhærens est.

6 Tertiò probatur propositio. Quia entitas mea (& idem est de alijs huiusmodi) indifferens est ad existendum in hoc spatio, vel in alio. Ergo.

go, ut in hoc potius spatio, quam in alio, existat, aliquo determinatio indiget ad tale spatium determinato, seu ei affixo natura sua. Quod aliud esse non potest, nisi presentia superaddita, ut constat ex dictis.

7 Quarto probatur propositio. Quia nisi essent possibles presentia locales suapte essentia affixa spatio locali, atque adeo immobiles, & inter se aut contiguae, aut tantum localiter distantes, nec plus, nec minus, per suam essentiam, non esset possibilis locus, qui omnium sententia essentialiter habet esse immobilem, tantumque, nec plus, nec minus distantem ab alijs locis, aut eis contiguum. Quod aliunde, quam a presentia locali, quae essentiam, & proprietates commemoratas habeat, habere non potest; quandoquidem caetera entia mobilia sunt, nec fixam, sed variabilem distantiam localem, aut propinquitatem habent cum alijs. Quod si presentia locales praedictarum proprietatum posibles sunt, de factio etiam dantur in rebus; quia de factio dantur loca rerum tales proprietates habentia; a quibus & res ipsae illas prout existentes in talibus locis mutuantur, ut constat.

8 Quinto probatur propositio vel experientia ipsa. Oculis enim videmus, non solum colorem, sed colorem prout existentem in tali, aut tali loco, ad dextram, aut sinistram, cum tanta, aut tanta distantia ab alijs coloribus, & a nobis; videmus etiam figuram, & situm obiecti visibilis, quae nihil aliud sunt, quam tales partium eius presentia. Vniuersim enim cuncta sensibilia communia, quae etiam sub alios sensus externos cadunt, ad vnam presentiam localem sensibilia priorum reuocantur, prout statutum est a nobis in Pharo Scient. disput. 1. quest. 2. Cum ergo, percipere huiusmodi sensibilia communia, non sit percipere aut aliquod decretum Dei, aut actionem, aut spatium imaginatum, aut negationem aliquam, aut alia corpora, quae propria sensibilia circumstant; erit vique percipere aliud quoddam accidens eis superadditum, quo taliter, aut taliter sunt posita, aut disposita in loco; quod presentiam vocamus. Hoc argumentum inefficax censet Card. de Lug. sup. multis contendens a num. 86. nullatenus percipi oculis presentiam localem coloris. Quod tamen contra communem sententiam Philosophorum esse videtur unanimiter asserentium, per sensus externos percipi, praeter sensibilia propria, sensibilia communia, quae ad vnam presentiam localem illorum reuocantur, ut dixi. Hoc tamen non est huius loci. Videantur dicta a nobis in Pharo Scient. loco citato.

9 Sexto probatur propositio. Quoniam entia creata per durationem super additam, & sibi intrinsicam, siue inhaerentem existunt in tempore, ut infra disput. 7. quest. 1. ostendimus. Ergo & per presentiam pariter superadditam, existunt in loco; imo hoc multo certius, quam illud, est.

10 Verum contra propositionem statutam, obieitur primo. Si presentia esset quid superadditum, prout dictum est, dum corpus mouetur, infinitas presentias acquireret, totidemque amitteret in breui morula. Hoc est absurdum, Ergo. Respondeo, idem sequi in motu ipso superaddito; quem tamen nemo negat. Vtrum autem in vtroque sit id absurdum, pender ex di-

cendis infra disput. 10. quest. 4. de compositione continui. Vide ibi dicenda.

Secundo obieitur. Demus, corrumpi a Deo vocationem, qua dicor esse in hoc spatio, adhuc manerem in ipso spatio. Ergo, ut in eo sim praesens, non est necessaria talis vocationem. Nego anteedens: quia, me esse in hoc spatio, nihil est aliud, quam talem me vocationem habere.

Tertio obieitur. Ut sim in hoc cubiculo, non est necessarium aliquod accidens mihi intrinsicum, quo reddar ei praesens, sed fat est coexistentia extrinseca ipsius cubiculi: siquidem, corrupto cubiculo a Deo, absque defitione alicuius accidentis mihi intrinseca definerem esse in cubiculo. Ergo neque, ut sim in quouis alio loco, aut spatio, vilo accidente intrinsicco indigeo. Respondeo, ut sim in hoc cubiculo, necessarium esse tum accidens intrinsicum mihi, quo praesens fiam intra cubiculum, tum accidens intrinsicum cubiculo, quo praesens fiat circum me. Quo fit, ut, me esse in cubiculo, duo dicat; alterum intrinsicum mihi, extrinsicum, alterum; nempe & presentiam meam in tali spatio, & presentiam cubiculi in tali; & ideo, deficiente cubiculo cum sua presentia, defino esse se intra cubiculum; quin deficiat mea. Hinc tamen non fit, presentiam mihi superadditam necessarium non esse; necessaria enim est, non solum, ut sim in hoc spatio, sed etiam ut sim in cubiculo; quandoquidem, ea sola deficiente, & exteris omnibus permanentibus, ego neque in hoc spatio, neque in cubiculo essem, sed alibi, aut nullibi, si est hoc possibile. De quo postea.

Quarto obieitur. Nulla assignari potest causa presentia localis superaddita. Ergo non datur. Probatur anteedens: quia, quando mobile acquirit locum, in quo tandem se sistit, & praesens permanet, per motum praeteritum, cum iam non sit, determinari non potest ad producendam ibi presentiam; aliud autem, a quo determinetur, non est; cum illud prorsus sit indifferens, ut praesens in eo loco, aut in quibusvis alijs sit. Respondeo, mobile in ultimo instanti motus determinatum esse naturaliter in actu primo ad producendam in se presentiam immediatam praeterita, quatenus, supposita praeterita per vim loco motuam producta, naturaliter est illi debita presentia in spatio immediato, & consequenter concursus Dei ad eam ibi, & non alibi, producendam; quam proinde, & non aliam, in eo instanti naturaliter producere potest. Nec est inconueniens, ut ad huiusmodi determinationem per modum debiti, siue iuris connaturalis concurrat id, quod iam non est, ut multis alijs exemplis causarum naturalium monstrari possit. Mito alia leuora, quae facile ex dictis dilui possunt, & apud praecitatos Auctores fufius scripta vide-

11.

Propositio 2.

14 **E**ffectus formalis proprius præsentia localis superadditæ est reddere rem, quam afficit, aut contiguam alijs, aut tantum, vel tantum ab eis distantem localiter, suppositis etiam harum præsentijs; aut etiam cum eis penetratam, si quando præsentia omnium eidem correspondent spatio locali.

Verbi gratia, præsentia, quam corpus meum modò habet Romæ, distans illud facit à Compluto, Tolero, Matrilo, ab alijsque locis à me remotis diuersis, atque inæqualibus distantijs; contiguam cum aere me circumdante, & immediatè tangente; & penetratam cum meâ animâ, cum Deo, & cum aliquibus accidentibus eidem spatio corporis mei correspondentibus. Etenim præsentia rerum in duplici differentiâ sunt; alia quæ suapte naturâ & essentiâ seriem quamdam localis extensionis circumquaque dilatatam conficiunt, in qua proinde alia sunt alijs immediatæ, alia mediatæ, seu remotæ; & hæc vel magis, vel minus iuxta maiorem, vel minorem multitudinem, siue extensionem præsentiarum, quæ interponuntur, aut possunt interponi: quod autem illa essentialiter habent, atque immobiliter, id rebus, quas afficiunt, præstant accidentaliter. Vel cogita vnâ continuatam præsentiam possibilem totum vniuersum replentem, compositamque ex partibus triâ extensionis, longitudinis scilicet, latitudinis, & profunditatis, quarum alia alijs sunt immediatæ, alijs remotæ magis, aut minus &c. Quemadmodum enim partes huiusmodi præsentia, ita diuersorum corporum, quæ replent hunc Mundum, præsentia comparandæ sunt inter se; nisi quod hæc non vnitæ, illius verò præsentia partes vnitæ inter se essent, vt ponimus; quod non interest ad rem. Alia verò præsentia sunt, quæ suapte naturâ, & essentiâ veluti intensionem quamdam componunt; quia omnes eidem spatio imaginario correspondent, nec vllam extensionem conficiunt; eo quod nulla earum extra alias, sed vnaquæque intra omnes est; quæ propterea penetratæ inter se dicuntur, penetratæque subinde reddunt in eodem spatio, & loco res, quas afficiunt. Quemadmodum enim omnes gradus intensionis caloris existentes in eodem subiecto ita inter se sunt penetratæ, vt nullus extra alios, sed omnes intra omnes sint; ita omnes istæ præsentia, aut etiam earum veluti gradus, ita inter se sunt essentialiter penetratæ, vt nullæ extra alias, sed omnes intra omnes sint; & ideo omnes eidem spatio imaginario correspondere dicuntur, siue in illo esse.

15 **D**ixi, vt præsentia rem, quam afficit, reddat distantem ab alijs, aut eis contiguam, aut cum eis penetratam, debere etiam supponi harum præsentias: quia denominatio distantis, immediatæ, seu contiguae, vel penetratæ, quam vnâ præsentia habet comparata cum aliâ, quamque subinde rei, quam afficit, tribuit relatè ad illam, semiextrinseca est, proueniens scilicet à coexistentiâ præsentiarum, quæ inter se comparantur: quæ proinde denominatio in quavis earum deficit, alterâ deficiente. Quemadmodum enim quantitas A, & quantitas B per suas entitates præcisè inuicem, & semiextrinsecè denominantur inter se æquales, aut inæquales; quòd si

inæquales, tantum, aut tantum iuxta magnitudinem eius, in quo altera excedit alteram; atque ita, alterâ deficiente, in alterâ pariter deficit huiusmodi quavis denominatio; ita præsentia A, & præsentia B per suas entitates præcisè inuicem, & semiextrinsecè denominantur aut penetratæ, aut immediatæ, seu contiguae, aut distantes; quòd si distantes, tantum, aut tantum iuxta magnitudinem alterius præsentia, quæ potest interponi inter illas: quas etiam denominationes rebus, quas afficiunt, attribuunt. Atque adeò cum altera earum deest, in alterâ, & in re, quam afficit, desunt hæc denominationes. Hæc tamen dicta sunt de distantia, & contiguitate, & penetratione de vè earum denominationibus ex parte amboꝝ extremorum realibus, siue realiter existentibus.

Cæterum, quia nos non solum vnâ præsentiam, vnâque rem præsentem cum aliâ comparamus, sed etiam vnum spatium imaginarium cum alio, siue vnâ partem spatij imaginarij totalis cum aliâ parte, & insuper res, & earum præsentias cum spatijs istis partialibus, & vice versa; hoc ipso, quòd talia spatia apprehendimus, ac si essent quædam magnitudines fixæ, penitus incorruptibiles, & immobiles, ab omnibus rebus penetrabiles, atque adeò veluti quædam receptacula actu existentia ipsarum rerum, iuxta dicenda quæst. 2. Idcirco dicimus, hoc spatium tantum distare ab illo; hoc spatium alteri esse contiguum; hanc rem tantum distare à tali spatio; hoc spatium tantum distare à tali re; hoc spatium tali præsentia esse immediatum, & e conuerso; hanc rem in tali spatio esse, siue intra tale spatium, siue cum illo penetratam, &c. Vnde, distantia localis, contiguitas, & penetratio triplex distingui potest; alia purè realis, quando ambo extrema, ex quibus constat, realiter sunt existentia; alia purè imaginaria, quando ambo extrema sunt spatia imaginaria; alia mixta, quando alterum extremum existens realiter, & alterum imaginarium est. Cum hac tamen exceptione, quòd duo spatia imaginaria non possunt concipi penetrata ob eorum immobilitatem, simplicitatemque intensionem, & ideo penetratio merè imaginaria non datur. Quo autem iure spatia ista imaginaria dicantur, & quo sensu possint dici realia, quæst. 2. explicabitur.

Dices, Si Deus corrumpere præsentiam, 17 quam dicitur hæc res habere in hoc spatio, non transferendo illam aliò, eodem modo permaneret, ac nunc, distans, aut indistans ab alijs rebus. Ergo huiusmodi distantias, aut indistantias ab alijs non habet hæc res à tali præsentia. Nego Antecedens. Quia in casu posito non maneret res in hoc spatio; atque adeò neque distantias, neque indistantias, quas nunc cum alijs rebus habet, haberet. Vtrum autem sit possibile, vt maneat res absque vllâ præsentia, atque adeò, vt Deus auferat ab illâ, quam habet, quin ei tribuat aliam, quæst. 8. examinabitur.

Ex dictis colligitur primò; præsentiam localem realiter neque esse intrinsecè connexam, 18 neque intrinsecè respicientem spatium imaginarium quâ tale, cui correspondere concipitur: quia tale spatium nihil est actu existens, vt apprehenditur, vt quæst. 2. dicemus. Dicit tamen nihilominus solet tali spatio affixa essentialiter: tum, vt eius essentia explicetur, quæ nobis melius innotescit in ordine ad tale spatium, quatenus illud vt quid actu extensum, fixum penitus, & immo.

immobile imaginatur: tum maximè, quia cum fundamento reali talis spatij intrinsecè & essentialiter est connexa re ipsa, quatenus cum possibilitate, seu quidditate alicuius presentia eiusdem rationis (in qua consistit illud, vt postea dicemus) connexa est eo ipso, quod est connexa cum possibilitate, & quidditate sui. Porro vera quidditas, siue essentia cuiusque presentia in eo stat, quod talem, & non alium gradum constituat in serie extensionis presentiarum, in eoque dumtaxat rem collocet, cuius presentia est, & non alibi.

19 Secundo colligitur: presentiam localem neque respicere intrinsecè locum extrinsecum in vltima superficie ambientis corporis consistentem iuxta postea dicenda, neque ab illo pendere: siquidem, tali superficie variata, aut quouis modo sublata, semper manet presentia eadem; dum modo res presentis in eodem persistat spatio, vt patet in tutri singulis momentis circumdata diuersis superficiebus aeris ambientis, quin suam presentiam mutet, & in vltima sphaera coelesti, quae presentis nihilominus permanet in suo spatio locali, quin vlla superficie alicuius corporis extrinsecè circumferibatur.

20 Tertio colligitur: presentiam localem realiter nullum dicere respectum intrinsecum aut connexionis, aut non connexionis ad aliam presentiam, aut rem vbicatam per illam, cum qua nihilominus, ac si eam respiceret, comparatur. Quamquam enim ad illam concepiatur relata relatione quadam distantiae, contiguitatis, aut penetrationis; huiusmodi tamen relationes forma iter non tam reales sunt, quam rationis; realiter vero in coexistentia extremorum omnino accidentaria consistunt, vt relationes similitudinis, aequalitatis, distinctionis, & similes, iuxta doctrinam, generalem traditam in Pharo Scient. disput. 14. quat. 1.

21 Simili fere modo presentia, & res presentis per illam semiextrinsecè denominantur relate ad locum extrinsecum, à quo de facto circumdantur, locata in illo, contenta, inclusa, praesentes, &c. De quo nullum est dubium.

22 Sed dubitari potest, an denominationes, quibus presentia, & res per illam presentis denominantur praesentes spatio locali imaginario, in illo ve posita, seu locata, cum illo penetrata, seu adaequata, &c. sint etiam partim extrinsecè desumptae ab spatio ipso locali. Dico, esse verique. Quia, licet haec denominationes non sint contingentes presentia, & rei presentis qua tali, sicut illa, quae desumuntur à loco extrinsecò, sed prorsus necessariae; eo quod presentia suapte essentia, & consequenter res per illam presentis qua presentis inseparabilis prorsus à tali spatio sunt: hoc non tollit, quominus illa ab spatio ipso semiextrinsecè desumantur, intrinsecèque subinde illud in suo conceptu reali, siue fundamentaliter includant. Vt euenit in denominatione, qua creatura semiextrinsecè denominatur; dissimilis Deo; & in denominatione, qua cognitio cum suo obiecto connexa semiextrinsecè ab illo denominatur vera; & alijs similibus. Quod autem praedictae denominationes sint eiusmodi, inde venit probandum primò: quia eodem modo concipiuntur à nobis illa relate ad spatium locale; atque alia relate ad locum extrinsecum. Ergo vtraque pariter includunt fundamentaliter terminum, ad quem formaliter referuntur. Secundo: quia denominatio durantis in tali spatio temporali semiextrinsecè desumitur ab ipso spatio, etsi duratio

forma superaddita, sit suapte essentia tali spatio temporali affixa, vt videbimus disput. 7. quat. 1. Ergo tantumdem dicendum est de denominatione presentis in tali spatio locali. Tertio: quia, esse vnam presentiam penetratam cum alia, denominatio est semiextrinsecè, vt constat ex nuper dictis. Ergo &, esse presentiam penetratam cum spatio, cui correspondet; eiusdem quippe generis est omnis extremorum penetratio, quod ad rem attinet. Et confirmatur: quia, spatium penetrari cum presentia, nequit non esse ei semiextrinsecum, cum sit contingens. Ergo, presentiam penetrari cum spatio pariter est ei semiextrinsecum, etsi sit necessarium. Idem autem, eodem iure dicendum venit de alijs denominationibus commemoratis, quae in idem recidunt cum denominatione penetrationis. Quarto denique: quia Deus prout penetratus cum spatio Matritensi non est penetratus cum spatio Romano. Alioquin & ipsa spatia essent penetrata inter se; cum sit impossibile, esse quiddam intra B prout est intra A, nisi ipsum A sit intra B. Ergo penetratio Dei cum spatio Matritensi distincta est à penetratione Dei cum spatio Romano. Aliunde, autem, quam ab spatijs in eis inclusis distingui non possunt; cum sit eadem vtrouque intrinsecè presentia Dei.

Propositio 3.

Existimo, presentiam localem non rem, sed modum rei presentis esse. 23

Tum quia id sentiunt fere omnes Doctores; tum quia sufficit presentia perfectio modi; neque est, cur ei attribuamus maiorem perfectionem rei; & non sunt perfectiones adstruendae sine necessitate: tum maximè quia ex conceptu suo obiectiuo actus quidam est, quo res, quam afficit, presentatur, seu vbicatur in spatio; neque est, cur dicamus aliter se habere re ipsa, quam à nobis concipitur. Quocirca non solum prout in mente nostrà obiectiuè, sed etiam re ipsa est asserenda actus formalis, sicuti actio, vno, cognitio, & similes. Omnis autem actus formalis qua talis modus quidam est subiecti, vt constat ex generali doctrinà traditā in Pharo Scient. disput. 8. Ex quo patet, presentiam se ipsa esse vnitam, siue affixam rei, cuius est presentia; atque adeò impossibile esse, vt maneat sine illa.

Haec probant vt minimùm, presentias, quae dantur de facto superadditae, modos rerum presentium esse. Amplius tamen in propositione inuendo, nimirum, non esse possibilem presentiam, quae non sit modus rei presentis. Quod probo, primò: quia effectus formalis presentis adeò videtur esse immediatus ex conceptu suo, vt nisi à forma immediatè illum causante se ipsa provenire non possit; quales etiam sunt ex conceptibus suis effectus formales productus, producti, patientis, vniti, & similes; qui citra controuersiam proueniunt à modis, quando non intimius à formalitatibus indistinctis. Id quod clarius cernitur in effectibus formalibus figurati, situati, fabricati; qui omnes fere ab vna presentia locali proueniunt. Igitur non potest quidpiam reddi praesens per presentiam, quae non sit modus. Secundo: quia non minus videtur impossibile, vt detur presentia per se subsistens sine re praesente, figura sine re figurata, sius

scus sine resituata, vt scio hominis sine homine sedente, &c. quàm, vt detur actio sine agente, & termino, vnio sine extremis vnitis, passio sine subiecto patiente, &c. Eset autem possibile de potentia Dei absolutà, si esset possibilis presentia, & consequenter figura, scus vt scio, &c. quæ non esset modus, sed res, vt constat: siquidem accidens, quod media superaddita vnione vnitur subiecto, benè potest de potentia absolutà subsistere separatim ab illo. Tertio: quia per presentiam sibi vnitam mediâ interiectâ vnione non fit quidpiam præfens spatio, cui talis presentia responderet: aliàs humanitas Christi domini vnita immensitati Dei non posset non vbiq; esse, quod est absurdum: &, quidquid est vnium rei alicubi præfenti, non posset non esse præfens ibidem, vt potè vnium saltem mediâ presentia illius, quod plus, quàm falsum esse, ex dicendis constabit. Igitur fieri aliquid præfens alicui spatio nisi à presentia, quæ sit modus immediatè efficiens se ipso id, quod sit præfens, provenire non potest. Quarto: quia negari nequit, esse possibilem presentiam facientem suum subiectum præfens spatio, quæ sit modus eius. Ergo impossibilis est presentia id ipsum præfens, quæ sit res: effectus enim formales modi, & rei non possunt non esse diuersi, vt alibi ostendo; & satis ex se apparet: proindeque idem effectus formalis à modo, & à re nasci non potest. Hæc satis pro sententia communi. Quæ autem pro suâ assert Arriaga à paritate aliorum accidentium, quæ non sunt modi, non vrgent. Negamus enim paritatem. Et quidem ab eadem paritate posset inferre, actionem, passionem, vnionem, & alia huiusmodi, quæ citra omne dubium sunt modi, modos non esse.

Propositio 4.

25 Possibilem censeo rem siue substantialem, siue accidentalem, quæ se ipsâ sine aliâ presentia à se distincta sit præfens alicui spatio locali; atque ad eam ei essentialiter affixa.

Primò. Quia in tali re nulla cernitur contradictionis implicatio. Secundò. Quia prædicata in varijs entibus dispersa, in eodem possunt identificata inueniri, quando inter se non sunt opposita, vt satis ex se videtur notum. Multa autem sunt aliorum entium prædicata, quæ prædicato vocationis nullatenus opposita sunt. Et quidem Deus se ipso absque presentia superaddita est præfens omni spatio. Ergo effectus formalis præfentis alicui spatio à formâ identificatâ cum re præfente nasci potest; vt & in ipsâ presentia locali nostrâ cernitur, quæ se ipsâ est spatio præfens. Quidni possibilis erit creatura, quæ per prædicatum presentia cum alijs identificato spatio locali præfens fiat?

QUESTIO II.

Quid sit spatium locale, quod imaginarium vocatur.

26 Inter Philosophos antiquos, qui, huiusmodi spatium locum esse, dicebant, quales fuerunt Stoici, Epicurei, & alij quæst. 3. referendi, quidam putarunt, teste Soar. disput. 51. Methaph. sect. 1. & Conimbric. lib. 4. Physic. cap. 5. quæst. 1. artic. 2. esse illud ens quoddam incorruptibile, & æternum, ac prorsus immobile, intra cuius finem tanquam intra receptaculum quoddam reale, & verum cætera cuncta recipiuntur, seu collocantur. Quam sententiam nouissimè defendit Petrus Gasendus in suâ Epicuræâ Philosophiâ tom. 1. à pag. 605. per multas sequentes, vbi sæpe dicit, huiusmodi spatium, esse rem quamdam æternam, immobilem, & incorpoream, quæ tamen neque est substantia, neque accidens; (non enim diuidi ens verum, & reale adæquatè in substantiam, & accidens, sed insuper in locum, & tempus); sed interuallum, intercapedo, spatium, siue spaciales dimensiones reuera, & independentè à nostro intellectu habentes esse à parte rei. Communis tamen reliquorum Philosophorum, præsertim recentiorum, sententia est, spatium, quod imaginarium vocatur, nullatenus esse quidpiam positium à Deo distinctum, & actu existens à parte rei; tamen si à nobis ad instar cuiusdam actualis extensionis concipiatur. Ita sentiunt Soar. Conimbr. supra Petrus Hurtad. disput. 14. Physic. sect. 2. Arriaga disput. 14. Physic. sect. 3. Quiedo controuert. 15. Physic. punt. 2. Franciscus Alphons. in Physic. disput. 22. sect. 2. Cardinal. de Lugo. tom. de Sacrament. disput. 5. de Eucharist. sect. 6. Spinula. disput. 10. Physic. sect. 1. Carlet. disput. 33. Physic. in initio, Lynce lib. 7. Physic. tract. 1. cap. 2. & alij communiter. Quorum multi nihilominus dicunt, spatium locale, dictum imaginarium, non merum figmentum, sed realem quamdam capacitatem esse (putà realitate, non existentia, sed essentia) consistentem in possibilitate cuiusdam localis presentia circumquaque in infinitum extensa. Nonnulli verò sequuti Lessium lib. 2. de Perfect. diuinis cap. 2. dicunt, spatium locale à parte rei esse ipsam immensitatem Dei infinite circumquaque diffusam, & virtualiter diuisibilem. Alij censent, consistere illud in negatione chymæ vbiq; necessariò existente. Alij, vt Carlet. supra sect. 2. in negatione non tollibili vocationis realis constata ex negationibus omnium vocationum extensiuè possibilium, vt vbiq; sit non tollibilis, seu necessariò existens; eo quòd negationes singulæ singularum vocationum inde sunt tollibiles, vbi vocationes, quas negant, possunt existere; aggregatum verò omnium omnino necessariò est vbiq; diffusum. Alij denique existimant, spatium prædicatum merum figmentum esse absque vilo fundamento reali.